

Ambalaj Kesinlikle Çöp Değildir

öğrenci köşesi

Günlük düşünmeden yaptığımız, yaşadığımız olaylar artık o kadar sıradanlaşır ki; bu hayatı gündelik hayat olarak değerlendirebiliriz. Çünkü aynı hareketleri, aynı yaşanmışlıkları tekrar ederiz. Her gün marketten sigara alabiliriz, susadığımızda su, akşam yemeği için konserve v.b... Bunları yaparken düşünme gereği duymayız. Çünkü bunlar ihtiyaçlarımızı gideren basit metalardır. Yani tüketiciyizdir ve tüketiriz. Herşey çok normaldir buraya kadar.

Son dönemlerde her yerde, her köşede karşımıza çıkan geri dönüşüm kutuları ambalajların (metaya giydirilen giysinin) ne boyuta ulaştığını gösteriyor bize. Çünkü her şey ambalajlandı. Gündelik hayatta neredeyse görünmez olduğu halde, tüketicinin bakışını cezbeden ambalaj, renk kullanımı ve tasarımı ile tüketiciyi belli bir markaya yönetmenin ve ilgisini çekmenin bir aracı haline geldi. Plastik örtü, vitrin görevini görmeye başlar ve böylece aslında bir nesnenin bir metaya dönüşebileceğini gösterir bize. Hatta o kadar ki tüketici ambalajlardaki cazibeyi kendi literatürüne almış ve bunu adlandırmıştır. (jan janlı, kımıl kımıl) Postmodernizmle beraber gelen, tüketim kültürünün ürünü olan ambalaj, sistemin tüketiciye uyguladığı manipüleyi daha da kabul görülmesi için başka anlamlarla donatmıştır.

Ambalaj aynı zamanda ağırlık ve ölçülerin standartlaştırılmasını da sağlar. Bugünün tüketicisi için net ağırlık etiketi, bir çamaşır deterjanının gerçekten 2 kg. ya da bir kavanozdaki fıstık ezmesinin 0,5 kg. ağırlığında olduğunun tek garantisidir. Bugün mutfak dolaplarımızı dolduran pek çok temel besin maddesi önceleri ambalajsız olarak kiloyla satılıyordu. Daha önce açıkta kiloluk kutularında satılan kitlesel olarak tüketilen, üretilen ve ambalajlanan ürünlerin reklamı, bunların temel ev ihtiyaçlarını satın almanın ve saklamanın daha etkili bir aracı oldukları üzerinde durularak yapılıyordu. Artan kentleşme ile insanların artık kışlık ya da yazlık eşyalarını saklayacak yerlerden

yoksun olması anlamına geldiği doğru olmakla birlikte, ambalajlamanın asıl etkisi satılan malları standart birimlere indirgemesiydi. Böylece üreticilerin tüketim üzerinde daha büyük bir denetime sahip olmaları ve reklamlarla tüketicinin sistematik olarak sömürülmesi sağlanıyordu. Reklamın bu noktada özelliği belli bir malı ve bunun uzantısı olarak tüketiciyi ayrılmış bir birim olarak göstermesidir.

Bugün kitlesel olarak üretilen malların ambalajında en önemli öğe, naylon kullanımındır. Naylon hem ürünle tüketici arasında engel işlevi görür, hem de ürünü çıplak olarak tüketicinin gözleri önüne serer. Hem biçimlendirilmiş ve çıplak hem de örtülü ve dokunulmaz olan ürünlerin teşhiri, "cinsel" bir nitelik kazanır. Yani ambalaj belli bir nesneye duyulan isteği bir cinsel arzuya dönüştürür.

Ambalajların bir diğer işlevi, saflığını bir değer haline getirmesidir ve bu saflık mikroptan arınmışlık anlamına gelir. Bu saflığa ulaşmanın yolu çok miktarda böcek öldürücü, kimyasal katkı maddeleri, buharla dezenfektasyon, radyasyon ve diğer yapay tekniklerin kullanımını gerektirse bile... Birinci Dünyada ambalaj saflığın yani en kapsamlı anlamıyla kendini güvencede hissetme arzusunun, fetişleştirilmiş işarettir.

Görüldüğü gibi ambalaj, bunca ideolojik anlamı ihtiva eder durumdadır. Gündelik hayatta biz tüketicilere bir çöpmüş gibi sunulan ambalajın insanı bu sistemde daha iyi bir tüketici olmaya itmekte ve onun kapitalizm tarafından sömürülmesine ciddi katkılar sunmaktadır. Bu yazı sistemin insanı en akıllı almaz biçimlerde kuşattığının kanıtı niteliğindedir. Bu denli hayatımıza girmiş olan kapitalizmden kurtulmak, onu gündelik hayatımızdan çıkarmak için daha fazla bilinçlenmek durumundayız. Umarım bu yazı, kapitalizme karşı bilinç düzeyimizi bir nebze de olsa yukarıya çekmemize yardımcı olur.

MMO ÖĞRENCİ KOMİSYONU

Süleyman SERTKAYA

bizden biri

yapımından, yeni nesil ortak ray sistemli elektronik kontrollü Ecotorq motorun yapımına emeği geçen engin bir camianın mensubu olmanın haklı gururunu bugünde aynı heyecanla omuzlarımda taşımaktayım.

Türkiye şartlarında dolu dolu geçen 25 meslek senemde gördüğüm ve yaşadığım gelişmelere katkıda bulunabilmek benim için gerçekten çok gurur verici bir duyguydu. Türk mühendislerinin kendi imkanlarını sonuna kadar kullanarak, komple bir aracı baştan dizayn ederek, imalat aşamalarının sonuna kadar gelişen teknolojiyi takip eden değil teknoloji yaratan mühendisler haline gelmesi gerçek bir başarı öyküsüdür. Teknolojiyi kullanmanın yanısıra ancak teknolojiyi yaratanlar çağdaş medeniyetler olacaklardır.

Otomotivde 1982'te Otosan'da ilk dövme krankın işlenmesi; Döktaş fabrikalarında ilk motor bloğunun dökümü ve Otosan'da işlenmesi zamanına göre gerçekten çok büyük gelişmelerdi. Yıllar içerisinde Ford'un ve Otosan'ın ortaklıklarından doğan ve Türk otomotiv dünyasının lokomotif Ford Otosan'ın doğumuna; gelişmesine ve liderlik bayrağını 6 yıldır taşımasına tanık oldum. Meslek yaşamımda ölçüm test ve malzeme alanlarında uzmanlaşmaya çalıştım, bir nebze başarılı olabildiysem ne mutlu bana 2001 senesinde Aks mili vergisi ölçüm ekipmanı” ve 2005 senesinde “Dana Poyra Yuvarlaklık takımı” ile teknoloji geliştirme ödülleri ekibimizle birlikte aldık.

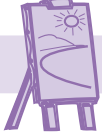
Tüm bu başarıların gerçekten tek bir kaynağı vardı. O da çalışmak ve daha çok çalışmaktı. Bunların ışığında genç mühendis adayı ve mühendis arkadaşlarıma en önemli tavsiyem çalışmayı kendilerine esas görev olarak almalarıdır. Aile bağlarını güçlü tutmaları ve daha çok çalışmak için kendilerine uygun ortamı yaratmalarıdır. Bu vesile ile bugüne kadar benden desteğini hiç esirgemeyen başta sevgili eşim Suna Hanım olmak üzere tüm aileme teşekkürü borç bilirim. Kendileri sayesinde bugünüme geldim ve yarınımı doğru yol alıyorum. Tüm meslektaşlarımı sevgi ve saygıyla selamlar, esenlikler dilerim.

1952 Tefenni/Burdur doğumluyum. İlk tahsilimi Yeşilköy ilkokulu/Burdur, orta ve lise tahsilimi Gönen/İsparta Öğretmen okulunda yaptım. 1970 yılında başladığım ve çeşitli köy okullarında devam ettiğim öğretmenlik mesleğime; askerliğimi takiben 1976 senesine kadar devam ettim. 1976 senesinde Gaziantep ODTÜ Makina Mühendisli Bölümüne girdim ve 1981-1982 Bahar döneminde üniversiteden mezun oldum .Evli ve bir kız, bir erkek evlat sahibiyim.

Fakülte Çıkış Belgemi alır almaz TMMOB MMO Ankara Şubesi'ne üye kaydımı yaptırdım. Mesleğe 1982 yılında İnönü/Eskişehir Otosan fabrikasında ilk görevim Kalite Güvence Metod Test Laboratuvar mühendisi olarak adım attım. 1985 senesinde gene Otosan İnönü Motor ve Kamyon fabrikasına Giriş Kalite Kontrol ekip lideri olarak atandım .Bu noktada özellikle Türkiye'de yan sanayi geliştirme çalışmaları ve Türk otomotivinde hep ilkleri yaşadım ve yaşatmak için çaba sarfettim. 1990 yılında İnönü Montaj ve İşleme hatlarında ekip lideri olarak bir sene görev yaparak gene aynı fabrikada 1991 senesinde Kalite Güvence Müdürlüğü bünyesinde Metod test Laboratuvar ekip lideri olarak atandım ve hala aynı görevi sürdürmekteyim.

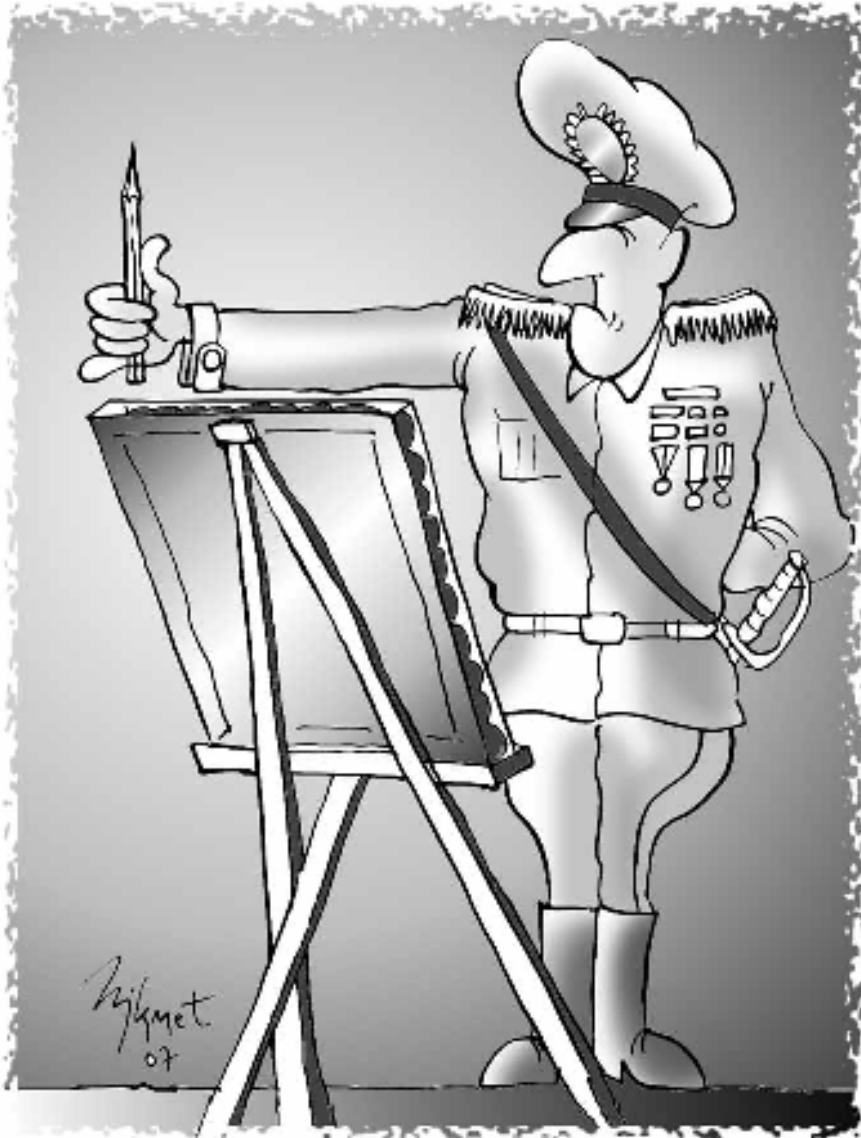
Bütün bu meslek hayatımda Türkiye'de motor geliştirme ve testlerinden başlayarak, ölçüm-test, işleme ve dizayn aşamalarında bir çok noktada ilklere imza atan bir ekibin; İlk Dizel Türk motoru Erk'in

“12 Eylül ve Sanat” İçin Bir Dipnot

sanat

Rahmi EMEÇ

yasak konu. Oyun verilmiyordu. Erozyonu gördük. Ama bilendik, bilinçlendik ve notlarımızı aldık. (...) Belleğimizi kaybettik. Çünkü 12 Eylül'de herkes fotoğraflarını, kitaplarını, mektuplarını, defterlerini yaktı. Ama umutsuz değilim yakılan ormanların yerine filizlerin doğduğunu gördüm. Toplumsal olaylar da doğa olayları gibidir.”

“12 Eylül faşizminden sonra sermaye sanata doğrudan girdi. (...) 12 Eylül Türkiye'de gerçekçi edebiyatın belini kırmıştır.”

*

12 Eylül, yaşamın hemen her alanına işledi, bu nedenle de yakın tarihimizi yazanlar “12'den önce, 12'den sonra” demeyi ihmal etmedi.

O önemli bir 'milat' olarak, bir kırılma noktasının da fotoğrafı oldu.

Düşünceye, kitaba, kültüre, yeniliğe karşı; ne kadar düşüneceğimize, hangi kültürü benimseyeceğimize, neyi kabul edeceğimize kadar üstümüze

giydirilen 'deli gömleğinin' altında uzunca bir 'ezber' elimize tutuşturulup seslendirmemiz istendi.

1980 darbesi, dilde 'temizliğin' yolunu açan ve çok önemli kurumlardan biri olan Türk Dil Kurumu'nu uçurumdan aşağıya atarken, konuşma dünyamıza

İsterseniz, 12 Eylül ve onun kültür- sanat yaşamına yansımalarını birinci ağızlardan edinmek için iki sanatçının söylediklerine kulak verelim...

Gülşen Tuncer (Tiyatrocu): “Ağır bir ekonomik baskı altına alındık. İş alamaz olduk. İsimlerimize

yeni sözcükler armağan (!) etti. Arı bir Türkçe yerine *'Türk- İslam sentezi'* denilen bir anlayışın kurallarını dayattı. Bu kurallar, eğitimde *'gerici'* bir anlayış olarak kendisini gösterdi. Bugün dilde yaşanan kirliliğin ulaştığı boyutlar bile, o *'dayatmanın'* ürünüdür bir bakıma.

12 Eylül'ün yaprak dökümüne çevirdiği ortamda sözcüklerin uğradığı *'yasaklama saldırısı'*, bu konudaki *'ezberi'* yansıması açısından çok ilginçtir. Şu üç sözcüğün; Örgüt, Özgürlük ve Bilim'in karşılığı olarak; Teşkilat, Hürriyet ve İlim yerleştirildi. *'Teşkilat'* çağrıştırdıklarıyla ve bize ezberlettikleri sözlükle *'Susurlukçuları'*, Hürriyet sözcüğü global dalganın *'liberal'* kimlikli tüccar çevresini, İlim sözcüğü de son yılların ivme kazanan *'dini bütün'* ekâbir takımını anlatmaktaydı. Dilin bu kadar *'kırılması'* ve bazı sözcüklerin dünyamızdan *'kovulması'* sürecine ilişkin bu kısa saptama bile, işin *'vahametini'* anlatmaya yeter de artar sanırım.

*

12 Eylül'ün kültür alanına yansıyan tahribatı, aydınlara ve onların temsil ettiği anlayışlara yönelik *'dışarının bile'* cezaevine dönüşmesine yol açtı. O süreçte cezaevini dört duvar arasında görenler kadar, baskıcı bir ortamda sokaklar, caddeler, hemen bütün yaşam alanları *'yarı açık cezaevine'* büründürüldü.

Yazı eyleminin içinde olanlar, ya *'sansürün'*, ya da *'otosansürün'* içinde bir kırılmayı, giderek yozlaşmayı yaşadı. Bunun karşısında direnenler de, örgütleriyle birlikte kıyıma uğratıldı.

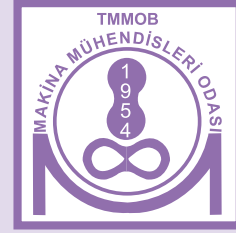
Şair Kemal Özer'in 12 Eylül'ün *'şair- şiir'*e etkisini anlatırken yaptığı tespit ilginçtir: **"12 Eylül, şiirde yaşam kavramının değiştirilmesine, içinin boşaltılmasına neden oldu. Böylece şiir, yaşamı toplumsal ve siyasal boyutlarıyla anlatmaktan çok uzak durdu. Malzemesi hayat olan edebiyat yerine, malzemesi edebiyat olan edebiyat karşımıza çıkarıldı."**

*

Malzemesi *'hayat'* ve dolayısıyla *'insan'* olan sanat anlayışı, içine kapalı, giderek yoz bir kimliğe büründü.

Yapılmak istenen de buydu ve birçok alanda 'egemen' olanın *'ezberi'* etkisini gösterdi.

Aradan geçen 27 yıl, *'yaşamı savunan'*, onu güzel kılan değerleri tüm insanlık için *'paylaşılır'* kılmak isteyenler ve 12 Eylül'ün verdiği *'ezberi'* kabullemeyenlerle, 12 Eylül zihniyetinin değirmenine *'su taşıyanlar'* arasında süren mücadelenin de sahnesi oldu.

Duyuru!

Üyelerimizle ilgili evlilik, doğum, vefat, terfi, işyeri değişikliği haberlerini Odamıza bildirmenizi bekliyoruz.